

FODRÁSZ UJSÁG

FODRÁSZOK ÉS BORBÉLYOK SZAKKÖZLÖNYE.

A BUDAPESTI BORBÉLY-, FODRÁSZ ÉS PARÓKAKÉSZÍTŐ-IPARTESTÜLET TULAJDONA ÉS HIVATALOS LAPJA.
AZ ORSZÁGOS BORBÉLY- ÉS FODRÁSZ ÁRURAKTÁR TAKARÉK- ÉS HITELSZÖVETKEZET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
Az ipartestület tagjai a lapot díjmentesen kapják.

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre	6 korona.
Fél évre	4 „
Negyedévre	2 „
Egyes szám ára 40 fill. Kapható a kiadó- hivatalban.	

Felelős szerkesztő:

PAULIK JÓZSEF.

SZERKESZTŐSÉG: VII., Csengery-utca 15., a
hová a lap szellemi részére vonatkozó,
minden közlemény küldendő.

KIADÓHIVATAL: VII., Vörösmarty-utca 17.,
ahová minden pénzküldemény és a lapra
vonatkozó felszólamlások intézendők.

Megjelenik minden hó 1-én és 15-en.

Az ipartestület telefonszáma 88—13.

Közgyűlés utáni hangulatok.

A lefolyt közgyűlés után, ahol a munkarendet megállapítottuk, úgy levélben, mint lapunkban is látom és tapasztalom, hogy a szaktársak közül igen sokan nincsennek megelégedve az elfogadott munkarend tervezettel.

Az egyéni meggyőződés természetesen tiszteletben tartatik. Mindenki maga tudja legjobban, hogy hol mi fáj! Azonban ezt közös kaptafára huzni nem lehet s végre kell, hogy komolyan gondolkozzunk s mint férfiak cselekedjünk.

Régen halljuk, hogy ez ilyen nemtörődömségünk, „legyen okuló példa“. Azonban e sok példa után, joggal kérdezhetem, hogy mikor okulunk?

A megtörténtek után halljuk a szaktársak nyílt és zárt panaszait a munkarend tervezet ellen. Ezeket a közgyűlésen szerettem volna, ha szaktársaim elmondják. Kisebb esetért is nélkülözte üzletük őket egy félnapra, akkor ily életbevágó kérdésért, mely annyi „jajt“ von maga után, érdemes lett volna egy kis időt áldozni.

Azon kifogásuk sem jogosult, hogy nem értették, hogy mire szavaznak. Hiszen kétszer is feltettem értelmesen a kérdést. Én azt hiszem, hogy a közgyűlés nagy többsége, nem volt tudatában a nagy adakozó kedve következményeinek.

Mi természetesen tiszteletben tartjuk a közgyűlés határozatát s annak érvényt is akarunk sze-

rezni. A megállapított munkarendet kötelességszerűleg jóváhagyás végett beterjesztettük s ezzel a közgyűlés határozatának eleget tettünk.

Mint tudjuk, a szaktársak egy része, mely ezen munkarenddel megelégedve nincsen, megfelelőbbik az illetékes hatóságnál. Természetesen ezen joguktól megfosztani nem lehet. A fölöttes hatóság intézkedése lesz majd irányadó, azonban kell, hogy végre tegyük félre a közgyűlés eredményét azon szomorú emlékeink közé, a hol a többit őrizzük, melyeket a nemtörődömségünkkel szereztünk.

Addig is azonban míg az új munkarendünk ügye eldőlt, már a rend és béke érdekében is, tartsuk magunkat szigorúan a régi munkarend alapján, ne hogy vissza térjenek azon áldatlan állapotok, mikor semmiféle korlátok nem voltak, ami csak a piszkos konkurrenciának hajtja malmára a vizet.

A rend betartását jól felfogott érdekünk parancsolja, azonban férfias önértékünk is követeli. Ha másképpen lenne, akkor az ép oly meggondolatlan cselekedet volna, mint a közgyűlési határozat, minek következményei sem saját, sem iparunk javát nem szolgálnák.

Lehetőség megadásával s jóakarattal kezeljük ezen tengeri kigyóvá fejlődött ügyet, akkor hiszem, hogy a kivezető utat közmegnyugvásra megtaláljuk.

Müller Károly
test. elnök.

Figyelmeztetés. Az orsz. borbély- és fodrász áruraktár szövetkezet, igen szép és tartós kivitelben készít *fodrász-üzlet berendezéseket és felszerelményeket egyszerű és a legfinomabb kivitelben, készpénz és részletfizetésre is. Satarics Péter* a már közölt visszaélés miatt, árukihordói állásából elmozdítva lett, árut tőle a tagok ne vásároljanak, mert máshonnan a kiselejtett silány árukat árusítja. *A fehérnemű kölcsönző osztály* f. évi október 1-től kezdve, hosszú kabátokat is kölcsönöz, az ezekre való megrendelést a szövetkezet irodája veszi fel. Valódi *Pollárt* borotvák és fenőszijak szövetkezetünk áruraktáránál kapható.

Szövetkezeti gyűlés.

Az Országos Borbély és Fodrász Áruraktár, Takarékszövetkezet, fodrász-üzleti fehéreneműt kölcsönző osztálya a budapesti és vidéki azon tagokkal, akik fehéreneműt kölcsönöznek, folyó hó 6-án taggyűlést tartott, a gyűlésen Müller Károly igazgatósági elnök elnökölt.

A gyűlés megnyitása előtt, elnök üdvözlővén a szép számban megjelent tagokat és bejelenti, hogy a gyűlés a szövetkezetnek nem alapszabályszerű hivatalos közgyűlése, hanem csak a fehéreneműt kölcsönző tagok érdekeiben tartandó magán jellegű gyűlés. A hozandó határozatok azonban a fehérenemű kölcsönző üzletágra nézve, jogerővel bírnak, melyeket az igazgatóság szabályszerűen szankcionálni fog.

Ezen bejelentés után a gyűlést megnyitottnak nyilvánította és az ügyvezetőt felhívta a napirendre tűzött tárgynak előadására.

A tárgysorozat első pontjánál, Váry Gyula igazgatósági tag a következőket terjesztette elő. A szövetkezet fodrász-üzleti fehéreneműt kölcsönző osztályának fehéreneműit a mai nappal 705 budapesti, 396 vidéki fodrászmester, illetve ennyi tag veszi igénybe.

Tudvalévő dolog, hogy a midőn a szövetkezet a fehérenemű kölcsönzést 1909. évben megkezdte a kölcsönzési árakat 33%-lékkel olcsóbbra szorította le.

Három évig ezen leszállított áron szállította a fehéreneműket.

A három évi működés megmutatta ezen üzletágnak összes jó és rossz oldalát, terhét és hasznát.

A harmadik év végén az volt észlelhető, hogy a fehéreneműk, bevágás, hajfestékekkel való bepiszkolás, ablak és kályha tisztításra való használás miatt annyira rongálódnak, hogy azok a kiszámított ideig a forgalomban egészben nem maradhatnak meg, hanem nagy mennyiséget kicserélni kell.

A negyedik év, illetve ez év elején pedig a mosódák kapzsi része magas kartell árra indított mozgalmat.

Ez a két körülmény kétségessé látszott tenni a szövetkezet fehérenemű kölcsönző osztályának fenntarthatását, minek folytán a szövetkezet vezetőségére nehéz feladat hárult.

A tagok hozzájárulásával azonban ez év március havában 10%-lék áremeléssel a körüti fürdő gőzmosó intézettel szerződve sikerült a fehérenemű kölcsönzést 7 évre olyképpen biztosítani, hogy a jelenlegi árak 7 éven belül semmi esetre fel nem emelhetők.

Hogy a 7 évre való szállítás a 10%-lék felárral teljesen biztosítva van kellő garancia arra szerződött felünk is, kinek több milliót érő ingatlan vagyona van.

Az utóbbi időben a fehéreneműt kölcsönző kis kaliberű vállalatok is mosódák nem jó szemmel nézik, hogy szövetkezetünknek sikerült tagjai részére a régi árnál még mindig 23%-lékkel olcsóbb ár mellett a fehérenemű kölcsönzést hosszabb időre biztosítani.

S folyton azon török fejüket, miként lehetne a fodrászok szövetkezete kezéből a kölcsönzést kicsavarni.

Egyik a „Hattyu fehérenemű kölcsönző vállalat“ mely ez év június havában jegyezte be céget 10%-lékkel olcsóbb arajánlattal próbálja a szövetkezet fehéreneműt kölcsönző nagy táborát megbontani, valószínű azon cél vezet, ha sikerül a szétbontás, akkor azután sikerülni fog majd a kényük s kedvük szerinti magas kartell áremelés is.

Az előállt ezen körülmény indította a szövetkezet igazgatóságát arra, hogy a fehéreneműt kölcsönző tagokat a mai gyűlésre ezen ügyben állásfoglalás céljából összehívja.

Mielőtt azonban ezen ügyben állást foglalna, szükséges, hogy minden tag ismerje a fehérenemű kölcsönzési osztály helyzetét.

A fehéreneműkbe ezideig 145 ezer korona tőke lett befektetve, ezt a tőkét a szövetkezetnek a körüti fürdő gőz-

mosó tulajdonosa kölcsönbe adta, kizárólag csak a fehérenemű kölcsönző osztály tagtársunk részére, ez az összeg a fehérenemű kölcsönzési díjakból befolyó összeg jövedelméből évente törlesztődik. Ezen üzletághoz a szövetkezet többi üzletágának vagyonaiból egy fillérrel sem járul hozzá.

Ezen üzletágakról épen úgy, mint a többi üzletágakról, külön könyvelés vezetetik és az év végével csak a tiszta jövedelem kerül a szövetkezet főüzletének könyveibe.

Az első két évben mivel fehéreneműkben vágás és festékezés által sokban esett kár, a 33%-lékkel olcsóbb ár mellett igen csekély tisztajövedelem volt, a harmadik évben pár száz korona ráfizetés mutatkozott, ez évben 10%-lék áremeléssel az év harmadik negyedével zárva a tiszta jövedelem 1549 korona 33 fillér.

A tisztajövedelem mérve mindig attól függ, hogy a kölcsönző tagtársak milyen gondot fordítanak a fehéreneműk megóvására

Elvitathatatlan tiszta tény tehát az, ha rendes fehéreneműt akar valaki a fodrászoknak szállítani, mivel a vágás és festék által idő előtt sok használhatatlanná válik, a fennálló áron alul szállítani állandóan nem képes. Aki ennek az ellenkezőjét állítja, nem ismeri a fodrászüzleti fehéreneműk használati módját, vagy ha némileg ismeri is, olcsóbb ár mellett olyasmint vállal, aminek eleget tenni a legjobb akarata mellett sem volna képes.

Tehát ha a fodrászok szövetkezetüknél jól kipróbált s hosszabb időre biztosított kölcsönzéstől elhagynák magukat tántorítani, mindenesetre bizonytalanság és a magas áremelés veszedelmének tennék ki magukat.

A szövetkezet fehéreneműt kölcsönző osztályának tiszta jövedelméből 20%-lék a budapesti fodrász ipartestületi nyugdíj-alapnak adatott eddig és ezután is úgy fog történni, a fennmaradó összeg pedig ez évtől kezdve a szövetkezet kebelében, mint fehérenemű kölcsönző alap, külön kezeletik és külön mutattatik ki a zárszámadásban is.

Az igazgatóságnak az a terve, hogy ezt az alapot a szerződéses 7 év alatt növeli és a szerződés lejártá után ezen alapról házilag mosódát fog felállítani, a midőn a fehérenemű kölcsönzése és mosása, házilag fog történni. Ha azonban a szerződéses viszony lejártakor a tagok nem akarnának házilag a mosásra berendezkedni, az összegyűlt tőke a tagok közt felosztandó lesz.

A 10%-lék felárral nemcsak a fehérenemű kölcsönzése van 7 évre biztosítva, hanem ha a fehéreneműket a tagtársak úgy gondozzák, hogy sok ideig tartson, 7 év után ezen néhány fillér hozzájárulással, saját mosógáruk is lehet, a midőn a kölcsönzés és mosás a mainál legalább 40%-lékkel olcsóbb lehet.

Ilyen intenció vezette az igazgatóságot akkor, midőn a fehérenemű kölcsönző osztályt a tagok kívánságára három év előtt megalkotta.

Az előadottak közt két igen megfontolandó kérdés áll előttünk, az egyik az:

Egy konkurrens kis vállalat pillanatnyilag előnyösebbnek látszó ígéretei miatt, lehet e lelkiismeretlenség nélkül cserbenhagyni egy olyan embert, a ki a fodrászok gazdasági érdekeinek előmozdítására egy szóra 145 ezer korona befektetést tett oly módon, hogy ezáltal a fodrászoknak az üzleti fehérenemű kölcsönzésnél kezdetben 33, jelenleg 23%-lékkel olcsóbb árat érjenek el és közintézményeik is haszonba részesüljenek.

A másik kérdés az: Helyén volna e 10%-lék árkülömbőség miatt egy ismeretlen, gyenge vállalat kapacitálására, kipróbált és az árakat 7 évig minden körülmények közt biztosított, saját kölcsönző vállalatunk egységét megbontani engedni anélkül, hogy ennek a jövőben úgy az egyes fodrászokra, mint közintézményeikre, káros kihatással ne volna.

Ezen alkalommal megszívlelendő és igen megfontolandó a kérdés, mert ha azt, aki a fodrászok gazdasági érdekében ilyen nagy áldozatot hozott, a konkurrens vállalat kapzsiságából eredő bizonytalan, csekély előnyért cserbenhagyjuk, nem fogunk egyhamar hasonló emberbarátra találni.

Saját gazdasági érdekeinknek védőbástyáját pedig, ha egyszer lerombolni engedjük, a csalódás után azt alig lehet majd újra felépíteni.

Hanem a káros kartellár fog rajtunk diadalmaskodni. Müller Károly elnök szólalt fel ezután, mondván, elhangzottak az igazgatóság ténykedése és a jövőbeni terveiről való bejelentések, habár azokat egyrészt üzleti szempontból még titokban kellett volna tartani. De mivel a napirenden lévő ügyben a jövőbe is kiható erőre van szükség, erőpróbát kell produkálnunk és pedig olyant, a melyből a vezetőség meglássa a tagok összetartó erejét, mert hiszen minduntalan feldughatja fejét a mostanihoz hasonló támadó verseny. A vezetőségnek a jövőbeni esetekre is tisztában kell lennie a tagok akaraterejével, a melyre a vezetőség minden hasonló esetben számíthat.

(Folytatás köv.)

A munkarendről.

Október 30-án megtartott rendkívüli közgyűlésünkön — dacára az ügy életbevágó fontosságának — újból tapasztalhattuk azt a rég megszokott részvétlenséget, amit hasonló ügyekben már multban is tanusítottak. Voltunk, voltunk eleget, de mégsem annyian, mint amennyinek lenni kellett volna, mert ilyen nagyfontosságú ügyet csak úgy lehet az igazságnak megfelelően s általános megalégedésre letárgyalni s azután határozatot hozni, ha azon legalább is 5–6 százan megjelenünk volna.

Ezen állításom pedig igazolást nyer abban, hogy azon tisztelt szaktárs urak, akik nemtörődömségből a közgyűlésen nem vettek részt, máris felzudulnak a 9-ik pontban hozott határozat ellen, mely a nagyünnepek másodnapján való egésznapos zárásról rendelkezik, mert a határozat így hozatott. Most pedig tulnyomó részben azon szaktárs urak, akik a gyűlésen nem vettek részt, mondom, most azok hangoztatják, hogy félre a nemtörődömséggel, mert a sérelmes pontot reparálni kell; pedig ha ők megjelentek volna a közgyűlésen, egészen más, általános megalégedésre való határozatot hozhatunk volna.

Én a magam részéről az előljárásság által készített munkarendet az első pont kivételével (amely módosítva is lett), minden pontját elfogadhatónak tartottam. A 9-ik pontból kifolyólag, mely a május elsején való félnapos zárást foglalta magában, heves vita keletkezett, melynek eredménye az lett, hogy hirtelenkapásra első május félnapos megünneplése helyett, belement a tisztelt közgyűlés, három egész nap megünneplésébe, a mit bizony elég rosszul tett. És hogy miért tette rosszul, azt most itt alább fogom elmondani.

A budapesti fodrászüzletek 80 százalékának iparosokból és munkásokból áll a vendégköre. Évek óta tapasztalhattuk már, hogy első májuskor, mikor a munkások ünnepeket, — bár nem gyakorolnak ránk pressziót — mégis egy jól megfigyelő észreveheti, hogy jobban esnék nekik, ha legalább egy félnapot mi is velük ünnepeznénk, vagyis bezárnánk az üzletet egy félnapra. És a munkásságnak ezen zokonvevése egészen indokolt, mert ők úgy gondolkoznak, hogyha egész évben támogatnak bennünket, úgy illő volna — legalább a látszólagos együttérzés szempontjából is — egy félnapot velük ünnepelni.

Ezért nem lett volna szabad olyan elhirtelenkedve cselekedni s egykapásra három napot megszavazni. Hisz az ugyis általános szokás volt, hogy nagyünnepek másodnapján legkésőbb 2 órakor bezártunk. Most ezt úgy kellett volna mó-

dosítani, hogy már 12 órakor zárunk, de meg kellett volna szívelelni a főtebb említett indokok alapján első május félnapi megünneplését. S hogy mindez nem így történt, az csak azon tisztelt szaktársainknak köszönhető, akik most azt hangoztatják, hogy: „félre a nemtörődömséggel”, de a gyűlésen nem tartották érdemesnek megjelenni s azok közül is, akik ott voltak, az idézett pont tárgyalása előtt már sokan el távoztak.

Legyen ez most tisztelt szaktársaimnak egy lecke, a melyből a jövőre nézve levonhatják a konzekvenciát.

Takács Sándor.

Feimentve.

Az volt a vád, hogy a mesterek vaskalapossága és maradisága az egyedüli akadály a segédek haladásának és gazdasági előmenetelüknek. Ők az okai a mai fodrászipar maradiságának. Pedig téves! Mi harcba szálltunk a maradiság ellen, melyet bizonyítottunk a segédeknek tett engedménnyel is, mitől kitűnik, hogy a mestereknek nincs vaskalapjuk, nincs vasfoguk s nem páncélozott vitézek. Nem élünk a középkorban, hogy rabszolgáknak tekintsük alkalmazottainkat. Mi ép oly munkások vagyunk, mint ők. Nagyon is megküzdünk a mindennapi kenyerünkért. S mind ennek ellenére, haladunk a modern kor eszméivel, de sajnos, ipari szakképzettségben nem. Itt mindenkinek igaza van. Itt még maradiak vagyunk.

Most pedig kérdelem a segédek, hogy azon engedménnyel, melyet a mesterek az elmúlt közgyűlésen adtak, meg e vannak elégedve? Én nem tudom, ez még jövő titka.

S kérdelem, minek köszönhetik ezen eredményt? Talán azt maguk sem tudják. Talán az ő nagy fegyelmezett szervezőknek? Talán a nagy tömörharcra kész seregüknek? Hisz ez nincs! Hiányzik közöttük az egymás megbecsülése, sőt lehet mondani, egymás iránti bizalmuk. Ez az, mi nem engedi, hogy egy cél érdekében becsületesen küzdhessenek.

S mégis mily alapon érték el ezen engedményeket? Ez tisztán a mesterek megbecsülése és szeretete az alkalmazottak iránt.

Hasonlítsuk csak össze a külföldi mester és segéd közötti viszonyt a miénkkel. Vegyük például Bécs, Berlin, Páris, London világvárosokat, hol a lakosság több millióra rug, idegen forgalma nagy. Az óriási kereskedelmi és ipar telepeinél fogva, a fodrászüzletek forgalma is összehasonlíthatlanul nagyobb, mint nálunk. S ott ugyanaz a munkaidő, mint itt, vagyis nyáron reggel 7 órai nyitás, este 8 órai zárás, télen $\frac{1}{2}$ 8 órai nyitás, $\frac{1}{2}$ 9 órai zárás. Ott a munkájuk aránytalanul terheesebb, mert nemcsak borotválással, hajmunkával, női fésüléssel, de mindenféle ipari s divatcikkek eladásával kell foglalkozni, szóval a segéd egész kereskedő. Ott reggeltől estig folyton dolgozik, ott a munkaszünet emberi szükség, míg nálunk csak áldozat. Mi a gazdasági részt illeti, a külföldi mesterek többet is áldoznak, anyagilag is segítik a segédek a tömörülésre. De van is ott a segédeknek otthona, olvasóterme, van szövetsége, van szakosztálya. Miáltal alkalma van a perfect munkát elsajátítani, ugy a borbélyságban, mint a női fodrászatban, ugy mindenben, mi a fodrászipart előmozdítja, ugy gazdaságilag, mint erkölcsileg. Miért van ez ott? Miért nincs ez nálunk? Mert ott a mester és segéd között meg van a teljes egyetértés a munkálkodásra.

Ott a munkaidő teljesen fel van használva. Többet dolgoznak, de több a jövedelem ugy a mesternek, mint a segédnek. Nálunk fő a kényelem, a munkaszünet. Ez az a kényes pont, mester és segéd között. Teljes megegyezésre kilátás nincs. Tehát vessünk ennek véget egyszer és mindenkorra. Térjünk át az olaszországi rendszerre, vagyis a 36 órai munkaszünetre, mely kezdődjék vasárnap délután 6 órakor és végződjék kedden reggel. Azt hiszem ezáltal az egész ma-

gyarországi fodrászok a munkaszünetet, illetőleg teljes kielégítést nyernének. Ezen cikkem nem azért írtam, hogy valakit megbántsak. Csak bátor voltam rámutatni azon engedményre, a mit a mesterek a segédeknek adtak, igen nagy hordereje van. Végre meg kell győződni a mestereknek, mint a segédeknek, hogy a mi speciális iparunknál fogva, hol tőke nincs, ott párhuzamos érdekről van szó. Ma mester, holnap segéd és viszont.

Heimann Béla.

Beszéljünk magyarul.

Felkérem a tisztelt szaktársaimat a magyar nyelv és a szakma érdekében, hogy az itt felsorolt idegen szavakat megmagyarosítani segítsenek akár velem, akár nélkülem, az teljesen mindegy, tisztán a magyarságnak akarok szolgálatot tenni. Ha találkozna a szaktársak között valaki, aki jobbat és helyesebb, kifejezőbb szavakat tud, azt legyen szives szaklapunkkal közölni. Megjegyzem, hogy a frizura szó helyett a fésület szót a magyar nyelv tudományos társasága jónak találta és elfogadta.

Aki pedig erre vonatkozólag velem akar érintkezésbe lépni, legyen szives címemre írni.

Hazaftias tisztelettel

Éles József.

Frizura = fésület	spulni = orsó
seitl = választék	manicure = kézapolás
copf = hajfonat	pedicure = lábapolás
montirozás = szerelés	arcmassage = arckenés simítás
knipfelés = csomózás	puder = rizspor
treszirozás = hajbekötés	pamadé = rudkenőcs
lokní = hajcsokor	brillantín = fénykenőcs
loknizni = csokrozni	block = tömb
ondulálni = hullámosítani	vatta = gyapot
preparálni = kikészíteni	krepp = betét
frizirozni = fésülni	kreppelni = fodrozni
heckli = gereben	stuccolni = kurtázni
treszbank = munkapad	tupi = ?
paróka = ?	platni = ?
frizetta = ?	bandó = ?
rit haj = ?	kartecsní = ?

A nyers anyag — a haj, szövetkezeti alapon való értékesítése.

Ez alkalommal nem akarom tényekkel bizonyítani, hogy a helyesen vezetett kereskedelem milyen óriási jövedelmet képes fölmutatni. Tervem, hogy most a teljes pangás idején a hajmunkával szemben mutatkozó stagnálás adta az eszmét, hogy igenis most bizonyíthatja be országos intézményünk, hogy az összérdekéért tetterre kész, életerős vállalat.

Naponta kapok ajánlatot szaktársaimtól, melyben fölhalmozódott nyersanyag raktáraikat ajánlják föl megvételeire. Országos intézményeink figyelmébe ajánlom ezen ténykörülmenyt.

Létesítsen országos intézményünk egy hajkereskedő osztályt, vásárolja meg a feldolgozott nyers anyagot, adjon tagjainak feldolgozatlan nyers anyagot, létesítsen a külföldön piacot a magyar feldolgozott nyers anyag számára.

Országos intézményeink ezzel bizonyítanák, hogy a magyarországi borbély és fodrász mesterek anyagi boldogulása érdekében tenni is kész.

Felhívom a magyarországi borbély és fodrász mestereket, hogy tömegesen lépjenek országos intézményeink tagjai sorába, hogy úgy megerősödvé tervem keresztülvitelében misem gátolja meg országos intézményünk vezetőségét.

Országos intézményünk találjon módot arra, hogy ezen vállalkozásában a kormány anyagi támogatását nyerje el.

Küldjenek ki a központból előadókat, a kik az országot bejárva, tartsanak szakelőadást, hogy miképen lehet a nyersanyagot feldolgozni. A központból kiküldött előadókat biznák meg, hogy feldolgozott nyersanyagot vásároljanak, egyben pedig lássa el az országot feldolgozatlan nyersanyaggal.

Eszmém újból fölvetem, nyilvánosságra hozom, hogy az egész ország érdeklődését felkeltsem.

Felkérem az ország összes szaktársait, hogy ezen eszmére vonatkozó nézeteiről számoljon be országos intézményeink vezetőségének, egyben kérem jelezni, hogy hajlandók-e feldolgozott nyersanyagot eladni, avagy feldolgozatlan nyersanyagot feldolgozni. Az ügy érdekében kérem továbbá szaktársaimat, hogy akinek tudomása van arról, hogy kik foglalkoznak hazánkban hajkereskedéssel, azok címeit intézményeinkkel tudassa.

Az aradi országos kongresszuson bizonyítottam, hogy hive vagyok országos intézményeinknek. A kolozsvári kongresszustól már alig választ el bennünket néhány hónap és ott kérdőre vonja az egész ország intézményeink vezetőségét, hogy mit tett a vidéki fodrászok érdekében.

Természetes, hogy intézményünk nem tehet a vidéki szaktársak érdekében mindaddig semmit, a míg a vidéki szaktársak nem lépnek be a tagok sorába. Már most bátorodom a vezetőség figyelmét föl hívni arra, hogy ezen indoklás nem elégséges.

Kérem tehát a mélyen tisztelt vezetőséget, ezen fönt közölt tervem alapos megtárgyalását kérem szaktársaimat, hogy az ügy fontosságára való tekintettel, haladéktalanul lépjen mindenki érintkezésbe a vezetőséggel.

A kolozsvári országos borbély és fodrász kongresszust 1914. nyarán okvetlenül megtartjuk. Ismétlem itt már eredményeket kell, hogy országos intézményünk fölmutasson.

Szaktársak! Lépjünk be országos intézményünk tagjai sorába, támogassuk azt, hogy ő is támogasson bennünket.

Bányász Henrik.

A műhely.

Írta: *Bányász Henrik.*

„Szeresd felebarátodat!”

(Folytatás.)

Atyámat 40 éves jubileuma alkalmával az összes iparosok a legmelegebben üdvözölték. Az ünnepi szónokok dicsérő szavaitól atyám megzavarodva elakarta magáról háritani azt a sok érdemet. Atyám 56 esztendeje dolgozik, fiatalabb éveiben reggel már 4—5 órakor kezdette s bizony megtörtént, hogy este 10 után is ott dolgozott a műhelyben. Sokat, igen sokat dolgozott, a műhelyben étkezett s 56 esztendő multán még ma is itt étkezik. Ő az első aki az üzletbe jön és Ő az utolsó aki eltávozik. Nos, most kérdem, nem nagyobb, nem értékesebb alkotás az Ő munkáséletének példája, sok bár értékes beszédnél, mely akár a zöld, akár pedig a fehér asztalnál mondatott el.

Az iparos, a munkás, a műhelyben olyan sokoldalú munkásságot fejthet ki, hogy biztos eredményekhez érhet. Ismételten tehát csak azt hangsúlyozom, hogy az ipar fejlesztését elsősorban mi, egyes iparosok vagyunk hivatva előmozdítani és pedig úgy, hogy minden időnk és tudásunk felhasználásával a műhelyben dolgozzunk, azt folyton fejlesztjük.

Nem akarok fölfogásában senkit sem megingatni; hanem amint itt a műhelyben a toilette asztalnál ülök s csak úgy véletlenül eszembe jut, hogy voltak és vannak ma is olyanok, akik a mai küzdelemben, amikor is a tőke a munkával áll

szemben, egyenesen a magántulajdon ellen beszélnek. A javak élvezéséhez pedig egyenlően jussa van mindenkinek, aki a társadalomra hasznos munkát végez. Végeredményében miért másért dolgozunk, ha nem azért, hogy munkáink eredményét élvezhessük. A magántulajdon és a végrendekezési szabadság nélkül ma létező javak, vagy létre nem jönnek, vagy pedig nem szállottak volna a mai élő nemzedékre. Ennélfogva a magántulajdon kiküszöbölésének szükségéről nem győzhet meg senki. A jövő állam szerkezetéről az abban uralkodó elvekről ki tudna felvilágosítást adni. És mégis vannak sokan, akik erről csak félve és tartózkodva mernek beszélni és mégis neki akarják vinni a tömeget olyan változásoknak, amelyeknek eredményéről nekik is csak homályos sejtelmük van.

Mondom, mindez csak úgy eszembe jutott, — eszem ágában sincsen — hogy bárkit is megtámadjak azokért a tanokért, amit hirdet. Hiszen valamely rendszer nem azért tetszik nekünk, mert igaznak tartjuk, hanem azért tartjuk igaznak, mert tetszik. Az ellenkező felfogásokat tártam csupán fel, hogy élesebben domborodjon ki az eszme, melyet talán olvasóm közül egy sem fog kétségbe vonni s ez:

A műhelyben töltött munkásélet az egyedüli, amely az iparost avagy a munkást boldoggá teheti. És ugyan ki vonná kétségbe, hogy bizony az úgy szerzett magántulajdon olyan, hogy úgy mondjam erkölcsi alap nélkül való volna, hogy megtámadjuk, még azon esetben is, ha örökség adta volna annak megszerzésének a lehetőségét.

Eredetileg nem akartam eszméim közlésekor a socializmusmal is foglalkozni, de ha benne vagyunk, hát legyen. Elsősorban is nézzük csak, mi is az a socializmus! Semmi egyéb, mint az általános jólét érdekében megindult mozgalom. Hát hiszen ez nagyon szép és nem akad egy ember se aki nem jelentkezne akkor, ha arról van szó, hogy a jobb jövőt helyezik kilátásba. Nézzük azonban, hogy mely műhelyekben van az elégedetlenek nagyobb tábor. A nyomdász, asztalos, a gyári munkás és általában azok a munkások, akik nagyobb üzemnél dolgoznak, a legelégedetlenebbek. Miért? Talán kevés a jövedelmük? Dehogyan. Hiszen egy borbély segéd, aki alig keres többet 100—120 koronánál havonta, elégedettebb mint az a munkás, aki három annyit keres. Mi ennek az oka? Talán az a borbély segéd vagy más kisiparos segédje műveletlenebb avagy kevesebb szaktudással rendelkezik? Nem, nem ez az oka. Már előbb megjegyeztem, hogy bizony jómagam is úgy jártam, hogy amikor segéd koromba mesterem elhagyta a műhelyt szórakozás céljából, akkor amikor én dolgozni voltam kénytelen, bizony rosszul éreztem magam. Itt is tehát elsősorban a mester az oka mindennek.

Igy ismét oda érkeztem, azt konstatalem, hogy bizony sok elégedetlenségnek és káros következménynek veheti elejét az iparos ha szereti műhelyét és aki legalább is annyit dolgozik, mint az alkalmazottja, ha nem többet. No jól értsük meg egymást, nem gondolom én ezt úgy, hogy az a gyáros álljon oda kalapálni. A műhelyről, arról a műhelyről írok, melyben én dolgozom, arról mely az enyémhez hasonló.

A socializmus nagy kérdése különben már előre jelzem végig fog kísérteni írásom folyamán. Szükségesnek találom tehát megjegyezni, hogy a műhelyben írok ötletszerűen úgy, hogy eszméim mozaikszerű közzéadását ne méltóztassanak felületességnek minősíteni. Legfőképen azon hivatott vezérek ne értsék félre szavaim, akiket komoly tanulmányaikért, lelkesedésükért nagyrabecsülok!

A mester szerepe a műhelyben.

Minden idő krónikása valamilyen vonatkozásban szereti a maga korát fontos és nagy átalakulások kiinduló időszakának nevezni. Hát igen, igaza van mindegyiknek, hiszen örökös átalakulás észlelhető az egész vonalon. A nagy átalakulás-

ban pedig minden egyesnek ki kell, hogy a részét vegye; és éppen ez az amit most mondandó leszek, erről fogok szólni.

Az iparos a lateiner és beamter pálya választásával szemben, még bizony egészen gyermekkorban határozza el magát, hogy milyen pályát választ. Természetes tehát, hogy igen sokszor avval a gondolattal alszik el, hogy bizony jobb pályát is választhatott volna. Ez a gondolat azután a kezdet kezdetétől egészen élete végig közvetlen környezetéből merítve tápot, meg-meg ujul sőt sokszor kétségbeesésig fokozódik. Igaz, hogy minden mesterségben minden időben találunk elég okot, mely az elégedetlen kifakadásoknak, sokszor bizony nem alaptalanul szolgált okot. Különösen mikor ma, hogy egyebet ne mondjak a tőke, a nagyvállalkozók majdnem naponta huzzák keresztül a számításunkat. Az a mester, aki ha tudja önmagát fegyelmezni és minden gondja közepette nem feledkezik meg önmagáról, nem feledi el azt, hogy minden ami a műhelyben történik, csak az ő irányítása nyomán megy; az a mester soha sem lesz mesterségével szemben türelmetlen, annak a mesternek a munkásai és tanulói sem nyernek újabb és újabb tápot az elégedetlenségükhöz, melynek csiráját édes mindannyian már a pálya választás kezdetétől a lelkünk egyensúlyát megmértelyezi. Talán egy kis összehasonlítással jobban rávilágíthatok a felvetett kérdésre.

Az a kis gazdálkodó, aki a maga erejéből felküzdi magát szánakozva nézi szomszédja erőlködését, akit valami közvetítő mézes mázos szavával könnyelmű beruházásokra és így adósság csinálására vezetett. Az erőnkön felüli vállalkozás néha sikerül, de ha az a kisiparos szerényen él, szorgalmasan dolgozik, ha nagy vagyont nem is szerez, de biztosíthatja öreg korára a nyugodt megélhetést. Az a kisiparos azonban aki megzavarodva a tőke, a nagy vállalkozások versenyétől könnyen úgy járhat, mint az egyszeri béka, aki hasonló akarván lenni az ökörhöz, addig fujta fel magát míg végre egyszer csak felpukkadt.

Szerény véleményem szerint a kisiparos is csak úgy veheti fel a küzdelmet, ha mint a kisgazdálkodó maga dolgozik szorgalmasan, szerényen él és nem vállalkozik erején felül.

A mester szerepe tehát, hogy a maga életével példát mutasson környezetének és ha úgy él mint a hogy azt most leirtam, elégedett ember lesz valóban munkásai és tanulói lelkéből sikerül kioltani azt a gyűlöletet, azt a kételyt, melyet mestersége irányában táplál.

HIREK.

Meghívó.

Reiter Mihály és Thürr Mihály szaktársunk, akik magyarországi képviselői a „Pollart“ gyárnak, november hó 19 én (szerdán) este 9 órakor a testület helyiségében a „Pollart“ kés fenéséről és annak jókarbantartásáról bemutató előadást tartanak, melyre ezuton hivatnak meg az érdeklődő szaktársak.

Halálozás. Özv. Schurmann Gyuláné, Schurmann Mihály szaktársunk édesanyja f. hó 2-án, életének 74-ik évében elhunyt.

Nyilatkozat. November hó első felében megjelent szaklapunkban „Munkarendünkről“ irt cikkem intenciója folytán értesitem mindazon szaktársaimat, kik javaslatomhoz iparunk érdekében csatlakoztak, hogy október hó 30-án megtartott rendkívüli közgyűlésünknek, reánk nézve sérelmes határozatát a IV. kerületi előljáróságnál, mint 1-ső fokú iparhatóságnál az önök nevében is megfelebbeztem.

Gerő Lőrinc.

Bemutató előadás. Szakiskolánk vezetősége újabb minden hónapban bemutató estélyt tart. Legutóbb, november 6-án volt ily sikerült estély, a hol szebbnél-szebb frizurákat láttunk.

A bemutató estélyen a következők vettek részt: Berger József, Bognár István, Csurgay József, Echten György, Hein János, Koritz Rezső, Martin Miklósné, Morvay István, Pásztor Antal, Rippl József, Perencz Konrád, Weitman Jakab, Szalczér Nándor.

Házasság. Hufnágel József szaktársunk f. hó 23-án d. u. 1/2 órakor, Deák-téri templomban, oltárhoz vezeti Huff Ilonka kisasszonyt, Budapestről.

Lapszerkesztő bizottság: Müller Károly Fülöp János.
Az ipartestület jogtanácsosa: Dr. Révay Zoltán ügyvéd

lakik IV., Veress Pálné-utca 14. sz.

Kiadja: Nagel István könyvnyomdája Budapest VII., Vörösmarty-utca 17.

Van szerencsém igen tisztelt szaktársaimat, igen tisztelt veimemet értesíteni, hogy november hó 1-től

illatszer-üzletemet Fő-utca 4. szám alá a fodrász-üzletembe áthelyezem. Felhívom igen tisztelt szaktársaim figyelmét, hogy a mi csak tehetségemben lesz, oly olcsón fogom számítani. Kérem egy próbát tenni és akkor meg lesz győződve az olcsóságról. Mély tisztelettel Brkits János fodrász, Fő-utca 4. (2—2)

Modern üvegtáblák könnyű feltételek mellett igen jutányosan kaphatók. — Modern címfestészet VIII., Népszínház-utca 34. sz. (2—2)

Fodrász-üzlet elutazás miatt, azonnal és minden árért eladó. — Cím a kiadóban.

Fehérvári-ut 31. sz. alatt, egy szép **üzlethelyiség** kiadó. Évekig fodrász volt benne. — Bővebbet a háztulajdonosnál Telefon 42—28.

Borbély-üzlet bérbeadó vagy eladó. — Bővebbet VII., Hernád-utca 8. Fodrász-üzletben.

Fodrász-üzlet hét éve fennáll, csinosan berendezve, olcsó házbér, más vállalat miatt, sürgősen eladó. — Tóth, Rózsa-u. 44.

Üzlet átvétel.

Schmiederer Ferenc, Nádor-utcai üzletét November 25-én megveszem. Kérem a hitelezőket, hogy követeléseiket annál inkább addig nálam bejelentsék, mert ez időn túl semmi követelést nem ismerek el. Továbbá előnyös feltételek mellett egy hölgyfodrász társat, esetleg egy uri- és hölgyfodrász segédet keresek. — Hufnágel, Rökk Szilárd-utca 19.

X. ker, Kőbánya legforgalmasabb helyén, **fodrász-üzlet** más vállalkozás miatt, 1600 koronáért eladó, lakbér 900 korona, havi bevétel 500 korona, amiről a vevő meggyőződhet egy havi kipróbálással. — Cím: Szilassi, X., Füzér utca 19. Fodrász üzlet.

250 nagy **borbély szalvéta** legjobb minőség, olcsón eladó. — Bachmann J. V., Akademia utca 5. Fodrász.

Fodrász segéd ajánkozik. Teljes uri, kezdő női fodrász, jó onduláló, modern hajmunkás, gyakorolt a vizhullámosításban, preparál és fest, manicűröz és pedicűröz. Magyar, német és szláv nyelveket beszél. — Címe: Dolgos Ferenc Miskolc, Kossuth-u. 22.

Uri- és női termék, melyek 14 év óta fennállanak, sarok helyiségek, kedvező feltételek mellett eladók vagy bérbeadók, erős elfoglaltság miatt. Mindegyikbe 2 segéd és egy tanulót foglalkoztat, évi 6000 koronát jövedelm. z. És társ keresetlik. — Cím megtudható: VII., Garay u. 50. Haj-nagykereskedésben.

JOSEF HELLER, MÜNCHEN

Rumfordstrasse 1/a.

Első és legrégebbi német beretvagyár és homorukészítő.

Különleges üzlet teljes fodrászberendezésekben.

12 legnagyobb kitüntetés.

Különlegesség: Val.ang.beretvák saját homoru köszöreléssel.

Védjegy: Josef Heller, München törv. bejegyezve.

Monachia borotva

lehuzásra 1/4, 5/8, 4/8 széles, darabja 3 korona.

Bejegyzett védjegyek.

Francia beretvák: 10, 13, 16 mm. széles „Pier-ron“ bej. védjeggyel, francia haj- és szakállollók „Pierron“ védj. különféle alak és hosszúságban. Haj- és szakállvágó-gépek. csakis kipróbált gyártmányu. Juwel, Koh-i-noor, Dalila, Aesculap, Mundus. Kitűnő viz- és olajlehuzó kövek, szijak és Ádám, valamint minden fodrászkellékek, kötszerek és illatszerek.

Régi borotvák, hajvágó gépek és ollókkészítései, gondosan és legrövidebb idő alatt eszközöltetnek.

Gazdagon illusztrált árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tyukszem bőrkeményedés, szemölcs 48 óra alatt elmúlik a „CANNABIN“ használata után

Üvegje 1 kor., postadíjjal 1 kor. 40 fill., 3 üveg bérmentve 3 kor.

Excelsior hintőpor kéz-, láb- és hónaljzizadást 3 nap alatt megszünteti.

1 doboz 1 kor., postadíjjal 1 kor. 40 fill., 3 doboz bérmentve 3 kor.

Előnyárok fodrászoknak:

10—24 drb rendelésnél	frco-frco és 30% engedmény
24—50 „	„ „ 35% „
50—100 „	„ „ 40% „

Postán küldi a pénz előzetes beküldése, vagy utánvét mellett

Dr. FLESCHE „Korona“ gyógyszertára

GYÖR, 30.

Uraságoktól levetett uri ruhák

kaphatók a legnagyobb választékban és a legolcsóbb áron

BRAUN és TÁRSA raktárában VII., Károly-körut 13. I. em.

Frack, salon és smoking ruhák kölcsönbe adnak, betét nélkül házhoz szállítva.

Minden szervezeti vevő a kialakított árból 5%-ot levonhat.

Haj félig ingyen!

Készpénz ellenében, rögtön vétel után.

Árak kilónként korona értékben.

Hossza	25	30	35	40	45	50	55	60	70	cm.
Francia kiviteli haj	9	11	15½	18	23	30	36	45	71	
Remis haj I-rendű	11	18	26	40	60	95	132	190	230	
Remis haj II-rendű	10	16	25	38	50	72	95	128	145	
Fehéritett haj I-rendű	40	50	75	100	125	150	170	210	260	
Német lehuzott, tiszta	16	40	65	90	130	140	—	260	350	
Kinai lehuzott tompa	—	6½	8	11	—	16	—	32	48	
Fehér bivalyhaj	30	35	45	55	65	90	110	125	165	
Fonat, telt és fogós 3 öznivel	50	50	60	60	70	70	85	gramm		
hossza	50	55	60	60	60	70	85	cm.		
kordel	—	25	20	15	12	12	12	cm.		
Tucatár kor.	12	20	30	32	40	60	98			
Fonat göndörítve I-a 40 cm. tucat	K. 20.—									
Ugyanaz 45 cm. tucat	K. 30.—									
Sima fonat 50 cm.	K. 26.—									

Fonat német használt hajból 70 gr. súlyban, 60 cm. hosszú, tucatja 36 kor.

Hajkrepp kilója 8 kor. — Gyapjukrepp kilója 7 kor. 5 kiló vételnél 6 kor.

Megrendelések utánvét ellenében, vagy jó referenciák bejelentésével. Meg nem felelő árut kicserélek, vagy a pénz visszaküldöm.

Német levelezés

HELENE KRAUTER
TARNÓW, Ausztria.

Megjelent!

Bányász

„fodrászok szakkönyve“

Bányász könyve minden fodrásznak tanulságos és érdekes olvasmány. Tartalmas fejtegetései és tanulságos rajzai a fodrászipar fejlődését van hivatva előmozdítani.

Bolti ára 3 kor.

Megrendelhető és kapható:

Keppich Zsigmond kiadónál

ARADON

vagy az összeg beküldése mellett, franco szállítással, e lap szerkesztőségében

VII., Csengery-utca 15. szám.

Megjelent!

Megjelent!

Megjelent!

Minden intelligens fodrász

megveszi a „Modern Fodrász“ című könyvet, melyet míg a készlet tart **1 kor. 20 fillér** és 10 fillér postadíj, összesen tehát **1 kor. 30 fillérért** portómentesen küldünk.

Az összeg előlegesen küldendő be.

Tartalma: I. Hajápolás (a haj ismertetése), mindenféle receptek a haj ápolására, hajkihullás elleni vizek, hajbalzsamok. Bay-Rum. stb. II. Haj festés (élő haj és szakál festéséről), hajfestékek készítése. III. Manicur (kéz- és körömápolás és ehez használatos szerek. IV. Arcmasszás. V. Tyukszemvágás. VI. Uri fodrászat. Haj, szakál és bajuszdivatok, bajuszkötés, hajbehajtás. VII. A kés fenéséről. (Pontos utmutatás) VIII. Hajmunka. (A haj preperálása. A haj fehéritése. Hajbetétek készítése.) Különfélék. Mindenféle receptek fogporokról, mitesserek elleni szerek, hajvizek, illatszerek stb.

Siessen megrendelni, mert csak addig szolgálhatunk, míg a készlet tart.

Cím: „Fodrász Ujság“ kiadóhivatala Budapest, VII., Vörösmarty-utca 17.

Lipp Ferencz

műköszőrüs mester

Budapest, X. ker., Ráday-utca 5. szám.

Ajánlja aczéláru raktárát és műhelyét mind.n e szakba vágó munkák pontos, jó és olcsó elkészítésére.

Illatszerek és az összes fodrászati áruk, valamint a Dr. Faragó Andor kir. törv. hites vegyész által analizált és törv. védett **Pajor-féle**

„DARIUS”

lábizzadás elleni szer beszerezhető legolcsóbban

Pajor Testvérek illatszergyárában és fodrászati áruk nagykereskedőknél

Budapest, V., Váci-körút 78. Telefon 36—56.

Kapható minden fodrászfelszerelési üzletben.

Mindennemű fodrászbutor

többféle kivitelben, olcsóbb és finomabb, használt állapotban

folyton kapható

Schäffer György, VI., Gyár-utca 2. szám.

Ugyancsak mindennemű fodrászbutort megveszek.

Bleha Ferencz

borotva műköszőrüs

Budapest, VI., Váci-körút 27.

Ajánlom aczéláru raktáramat, és borotva műköszőrüldémet

a t. fodrász urak figyelmébe.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Fodrász

bérletkönyvecskék

10 vagy 12 számozott lappal

kaphatók:

e lap kiadóhivatalában

VII., VÖRÖSMARTY-U. 17. SZ.

TELEFON:

ALAPITTATOTT
1891

ZAORÁL JÁNOS

TÖRVÉNYES

KITŰNTETETT
PÁRIS 1900

TELEFON:

ZAORÁL' BOROTVA A LEGJOBB.
1900 PÁRIS VILÁG KIÁLLÍTÁSON ELISMERT ÉS EZÜST ÉREMMEL KITŰNTETETT
„SAJÁT GYÁRTMÁNY” JÓTÁLLÁSSAL.

ZAORÁL JÁNOS

BOROTVA GYÁR ÉS HOMORÚ MŰKÖSZÖRÜLDE
BUDAPEST VIII. BAROSS-UTCZA 1.

GYÁRTELEP

UJPEST, ÁRPÁD-UT 25. SZAM.